

**«Мұхамеджан Тынышпаев
атындағы ALT университеті» АҚ**



БЕКІТЕМІН
«М. Тынышпаев
атындағы ALT Университеті»
ҒК Төрайымы
М. Жармагамбетова

«М. Тынышпаев
атындағы ALT Университеті
Ғылыми кеңесінің шешімі
«30» 05 2025 жыл (№ 10 хаттама)

**ДОКТОРАНТУРАҒА ҚАБЫЛДАУ ЕМТИХАНЫНЫҢ
БАҒДАРЛАМАСЫ**

Білім беру бағдарламаларының тобы
D310 – Көлік құрылыстары

Алматы 2025 жыл

Қабылдау емтиханы бағдарламасы «Сәулет-құрылыс инженериясы» кафедрасының отырысында талқыланып, оң шешім қабылданған, «12» маусым 2025 ж., № 10 хаттама.

**«Сәулет-құрылыс инженериясы»
кафедрасының меңгерушісі** _____



Қ.С. Құлманов

Қабылдау емтиханы бағдарламасы «Көлік және құрылыс» институты Кеңесінің отырысында талқыланып және ұсынылған, «23» маусым 2025 ж. № 6 хаттама.

«Көлік және құрылыс» ИК Төрағасы _____



Ш.А. Абдрешов

МАЗМҰНЫ

1	Білім беру бағдарламаларының тобы бойынша қабылдау емтиханының мақсаты	4
2	Білім беру бағдарламаларының тобы бойынша қабылдау емтиханын жүргізудің уақыт тәртібі (регламенті)	4
3	Бағалау түрлері мен критерийлері	4
3.1	Эссені бағалау критерийлері	4
3.2	Электрондық емтихан билетінің сұрақтарына жауаптарды бағалау критерийлері	5
3.3	Әңгімелесуді бағалау критерийлері	6
4	Емтихан материалдарының мазмұны	6
4.1	Эссе тақырыбының мазмұны	7
4.2	Қабылдау емтиханына шығарылатын блоктар бойынша бөлімдердің мазмұны	7
4.3	Қабылдау емтиханына ұсынылған блоктар бойынша бөлімдердің мазмұны	7
4.4	Әңгімелесу сұрақтары	8
5	Ұсынылатын әдебиет	8
5.1	Негізгі әдебиет	8
5.2	Қосымша әдебиет	8

1. Білім беру бағдарламаларының тобы бойынша қабылдау емтиханының мақсаты

Білім беру бағдарламаларының топтары бойынша қабылдау емтиханының мақсаты докторантураға түсушінің теориялық және практикалық дайындығын, дайындық бағыты бойынша докторантурада білім, біліктілік және дағдылардың оқу талаптарына сәйкестік деңгейін анықтау болып табылады.

Докторантураға қабылдау емтиханы эссе жазудан, докторантурада оқу дайындығына тест тапсырудан және білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтиханнан және әңгімелесуден тұрады

2. Білім беру бағдарламаларының тобы бойынша қабылдау емтиханын жүргізудің уақыт тәртібі (регламенті)

Түсу емтиханының ұзақтығы – 3 сағат 30 минут, осы уақыт ішінде оқуға түсуші әңгімелесуден өтеді, эссе жазады, 3 сұрақтан тұратын электрондық емтихан билетіне жауап береді. Сұрақтар тізімі мен эссе тақырыбы кездейсоқ түрде қалыптасады. Түсу емтиханы үшін ең жоғары балл – 100 балл, оның ішінде эссе – 20 балл, ББТ бейіні бойынша емтихан – 50 балл, әңгімелесу – 30 балл.

3. Бағалау түрлері мен критерийлері

3.1 Эссені бағалау критерийлері

Эссе – бұл ғылыми білімнің тұжырымдамалары мен аналитикалық құралдарын қолдана отырып, өздігінен жүргізілген талдау негізінде қойылған мәселе бойынша авторлық ұстанымның дәлелді жазбаша мәлімдемесі.

Эссе түрлері: зерттеу іс-әрекетіне ынталандыру себептерін ашатын мотивациялық эссе, жоспарланған зерттеудің өзектілігі мен әдіснамасын негіздейтін ғылыми-аналитикалық эссе, пән саласындағы ғылыми білімнің әртүрлі аспектілерін көрсететін проблемалық/тақырыптық эссе. Эссе тақырыптарының саны – 10. Эсседе графикалық нысандар, символдар мен формулалар болмауы керек. Эсседегі сөздердің ұсынылатын саны – 250-300.

Эссе түрі	Описание	Эссе көлемі
Ынталандыру	Ғылыми білімнің тұжырымдамалары мен аналитикалық құралдарын қолдана отырып, өздігінен жүргізілген талдау (research statement)	250 сөзден кем болмауы шарт
Ғылыми -аналитикалық	Жоспарланған зерттеудің өзектілігі мен әдіснамасын негіздейтін ғылыми-аналитикалық жазба (research proposal)	
Проблемалық тақырыптық	Қойылған мәселе бойынша авторлық ұстанымның дәлелді жазбаша мәлімдемесі	

Эссені бағалау критерийлері

Критерийлер	Дескрипторлар	Балдар
Тақырыпты ашу тереңдігі	мәселе ғылыми терминдер мен ұғымдарды дұрыс қолдана отырып, теориялық деңгейде ашылады	4
	мәселені ашу кезінде өзіндік көзқарас (ұстаным, көзқарас) ұсынылған	4
Дәлелдеу, дәлелдеу негізі	эссе тақырыбына сәйкес келетін ғылыми әдебиеттер мен дереккөздерден дәлелдердің болуы	4
Композициялық тұтастық және презентация логикасы	композициялық тұтастықтың болуы, эссенің құрылымдық компоненттері логикалық түрде байланысты	4
Сөйлеу мәдениеті	академиялық жазудың жоғары деңгейін көрсету (лексика, ғылыми терминологияны білу, грамматика, стилистика)	4
	Максималды балл саны	20

3.2 Электрондық емтихан билетінің сұрақтарына жауаптарды бағалау критерийлері

Білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтихан 3 сұрақ блогын қамтиды, оның ішінде: 1-ші сұрақ теориялық білімнің деңгейі мен жүйелілігін айқындайды; 2-ші сұрақ функционалдық құзыреттердің қалыптасу дәрежесін анықтайды; 3-ші сұрақ жүйелік құзыреттерді анықтауға бағытталған. Ең жоғарғы балл саны – 50.

Электрондық емтихан билетіне арналған сұрақтар саны – 150 (әр сұрақтар блогы үшін – 50).

Емтихан сұрақтарын тұжырымдау кезінде Дублин дескрипторларына, Блум таксономиясына сәйкестік сақталады, осылайша үміткерлердің жауаптарында пән саласындағы жүйелі түсініктерді, зерттеу әдіснамасы мен әдістерін білуді, идеяларды сыни талдау, синтездеу және бағалау қабілеттерін анықтауға болады.

Электрондық емтихан билеті 3 сұрақтан тұрады:

Блоктар	Сұрақтың сипаты	Балл саны
1-ші сұрақ	теориялық – теориялық білімнің деңгейі мен жүйелілігін анықтайды	10
2-ші сұрақ	тәжірибелік – функционалдық құзыреттіліктің қалыптасу дәрежесін анықтайды (пәндік салада әдістерді, технологиялар мен технологияларды қолдана білу)	20
3-ші сұрақ	зерделенетін пән саласын жүйелі түсінуді, зерттеу әдіснамасы саласындағы мамандандырылған білімді анықтайды (жүйелік құзыреттер)	20
ҚОРЫТЫНДЫ		50

Электрондық емтихан билетінің сұрақтарына жауаптарды бағалау критерийлері:

Сұрақ	Бағалау критерийі	Балл саны
1-ші сұрақ	зерттелетін пәндік саланың негізгі үдерістері туралы білімдерін көрсетеді; мәселенің ашылу тереңдігі мен толықтығы	5
	талқыланған мәселе бойынша өз пікірін қисынды және дәйекті түрде білдіреді	3
	ұғымдық-санаттық аппаратты, ғылыми терминологияны меңгерген	2
	Қорытынды	10
2-ші сұрақ	пәндік саладағы мәселелерді шешу үшін әдістерді, техникаларды, технологияларды қолданады	7
	құбылыстарды, оқиғаларды, процестерді дәлелдейді, салыстырады, жіктейді; тәжірибелік дағдылар негізінде қорытынды жасайды және жалпылайды	7
	әр түрлі дереккөздерден ақпаратты талдайды	6
	Қорытынды	20
3-ші сұрақ	теориялық және тәжірибелік әзірлемелерді, ғылыми тұжырымдамаларды және ғылым дамуының қазіргі заманғы үрдістерін сыни тұрғыдан талдайды және бағалайды	7
	пәндік білімнің негізгі мәселелерін түсіндіруде әдіснамалық тәсілдерді синтездейді	7
	процестерді, құбылыстарды, оқиғаларды талдау кезінде себеп-салдарлық байланыстарды анықтайды	6
	Қорытынды	20
	БАРЛЫҒЫ	50 балл

3.3 Әңгімелесуді бағалау критерийлері

№	Критерийлер	Дескрипторлар	Балл саны
1.	Мотивациялылық	Таңдалған ББ бойынша докторантурада оқу және белгілі бір ЖОО-ға түсу үшін уәждерді дәлелдеу. Оқу аяқталғаннан кейін кәсіби және жеке өсу перспективаларының көрінісі.	5
2	Зерттеу құзыреттілігі	Белгілі бір пән саласындағы ғылыми-зерттеу қызметі үшін қажетті зерттеу дағдылары мен тәжірибеге ие болу.	10
3.	Креативтілік	Стандартты емес ойлау, проблемаларды, ситуациялық есептерді шешудің шығармашылық және балама тәсілдері.	10
4.	Коммуникативтілік	Өз көзқарасын қысқаша, өкілдік, логикалық, дәлелді түрде жеткізе білу, жалпылау және қорытынды жасау. Тілдерді білуі.	5
Максималды балл саны			30

4. Емтихан материалдарының мазмұны

4.1 Эссе тақырыбының мазмұны

№	Эссе тақырыптары
1	Көпірлер мен құбырларға қойылатын талаптар.
2	Типтік және бірыңғай аралық құрылыстардың сипаттамалары.
3	Арка, рамалық және аралас жүйелер көпірлерінің аралық құрылымдарының ерекшеліктері.
4	Металл көпірлер үшін қолданылатын материалдар.
5	Құрастырмалы-жиналмалы аралық құрылыстардың конструкциясы.
6	Шағын көпірлер мен құбырлар алдындағы нөсер суларының жинақталуын есепке алу
7	Жол шаруашылығында поездар қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету
8	Жер төсемінің үлгілік жобаларын қолдану салалары.
9	Көлік құрылыстарының конструкциялары.
10	Жолдардағы көпірлер мен құбырларды күтіп ұстау

4.2 Қабылдау емтиханына ұсынылған блоктар бойынша бөлімдердің мазмұны

Білім беру бағдарламаларының топтары бойынша докторантураға түсу емтихандарына арналған емтихан материалдары, эссе тақырыбы мен бейіні бойынша емтихан сұрақтары үш тілде орындалды: қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде.

Емтихан сұрақтарының тақырыптары «D310-Көлік ғимараттары» білім беру бағдарламаларының топтары бойынша көзделген циклдердің оқу бағдарламаларының таңдалған бөлімдеріне сәйкес келеді:

№	Пәндер атауы
1	Ғылыми зерттеу әдістері
2	Көлік құралдарын диагностикалау және сынау
3	Көлік құралдарын тексеру және сынау
4	Ғылыми тәжірибелерді зерттеу
5	Көлік құрылымдарының кернеулі-деформациялық жағдайын зерттеу
6	Көлік объектілерінің жаңа құрылымдары мен құрылымдық элементтерін әзірлеу

4.3 Қабылдау емтиханына ұсынылған блоктар бойынша бөлімдердің мазмұны

1 Блок

1. Ғылыми зерттеу әдістері
2. Көлік құралдарын диагностикалау және сынау
3. Көлік құралдарын тексеру және сынау
4. Ғылыми тәжірибелерді зерттеу

5. Көлік құрылымдарының кернеулі-деформациялық жағдайын зерттеу
6. Көлік объектілерінің жаңа құрылымдары мен құрылымдық элементтерін әзірлеу

2 Блок

1. Ғылыми зерттеу әдістері
2. Көлік құралдарын диагностикалау және сынау
3. Көлік құралдарын тексеру және сынау
4. Ғылыми тәжірибелерді зерттеу
5. Көлік құрылымдарының кернеулі-деформациялық жағдайын зерттеу
6. Көлік объектілерінің жаңа құрылымдары мен құрылымдық элементтерін әзірлеу

3 Блок

1. Ғылыми зерттеу әдістері
2. Көлік құралдарын диагностикалау және сынау
3. Көлік құралдарын тексеру және сынау
4. Ғылыми тәжірибелерді зерттеу
5. Көлік құрылымдарының кернеулі-деформациялық жағдайын зерттеу
6. Көлік объектілерінің жаңа құрылымдары мен құрылымдық элементтерін әзірлеу

4.4 Әңгімелесу сұрақтары

1. Ғылыми зерттеу әдістері
2. Көлік құралдарын диагностикалау және сынау
3. Көлік құралдарын тексеру және сынау
4. Ғылыми тәжірибелерді зерттеу
5. Көлік құрылымдарының кернеулі-деформациялық жағдайын зерттеу
6. Көлік объектілерінің жаңа құрылымдары мен құрылымдық элементтерін әзірлеу

5. Ұсынылатын әдебиет

5.1 Негізгі әдебиет

1. Цытович Н.А. Механика грунтов. – Москва: Изд-во «Либроком», 2013. – 272 с.
2. Унайбаев Б.Ж., Арсенин В.А., Марденов Ж.А. и др. Фундаментостроение на засоленных грунтах. – Екибастуз : ЕИТИ, 2012. – 184 с.
3. Бокарев, С.А. Содержание искусственных сооружений с использованием информационных технологий. учебное пособие / С.А. Бокарев, С.С. Прибытков, А.Н. Яшнов.- М.: УМЦ по образованию на ж/д транспорте, 2008.- 195с.- (Высшее профессиональное образование).
4. Г.М. Боровик. Учебник. Искусственные сооружения на железных дорогах. Хабаровск. 2013г. Изд. ДВГУПС

5.2 Қосымша әдебиет

1. Основы технической эксплуатации транспортной техники: учебник для студентов, магистрантов и докторантов / С. Ж. Кабикенов [и др.]. - Алматы : Эверо, 2018. - 311 с.
2. Основы технической эксплуатации транспортной техники/С.Ж. Кабикенов, М.М. Кириевский, В.В.Шалаев; Карагандинский государственный технический университет. Караганда: Издательство КарГТУ, 2014. -261 с.
3. Көлік техникасын техникалық пайдалану негіздері. Оқу құралы/Копенов Б.Т. – Алматы, 2011. – 110 с.
4. НТД «Правила по устройству и содержанию искусственных сооружений на железнодорожном транспорте Республики Казахстан». 2015г. № 1288. Хасенов С.С., Квашнин М.Я., Абиев Б.А., Бондарь И.С.
5. Кадыров А.С. Основы научных исследований. Монография / А.С. Кадыров, И.А. Кадырова. — Караганда: Изд-во КарГТУ, 2015.